

بررسی نقش رسانه ملی بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران

محمد افشاری

چکیده

از آنجا که رسانه ملی نقش بسیار برجسته‌ای در میزان دستیابی به اهداف عالی کشور دارد، بنابراین پژوهش حاضر با هدف "بررسی نقش رسانه ملی بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران" است که به پرسش «بررسی نقش رسانه ملی بر امنیت ملی کشور چیست؟» پاسخ داده می‌شود.

روش انجام این پژوهش روش توصیفی-پیمایشی است که پس از پذیرش مؤلفه‌ها و شاخص‌های مرتبط با آن، متغیرهای مستقل و وابسته توسط خبرگان، به دست آمد و پرسشنامه محقق‌ساخته به روش سازمان‌یافته طیف لیکرت به تعداد ۲۶ گویه (که در نمونه آماری به تعداد ۱۴۵ نفر بود) توزیع گردید و تحلیل آماری برای داده‌های گردآوری‌شده به وسیله نرم‌افزار SPSS انجام پذیرفت. همچنین با توجه به هدف پژوهش، مقیاس مناسبی به کار گرفته شد و از ابزار پژوهش از آزمون‌های t تک نمونه‌ای استفاده شد و میانگین رتبه‌ای همگونی و ناهمگونی و نوع رابطه شاخص‌ها و مؤلفه‌ها در زمینه امنیت ملی مشخص گردید.

یافته‌های مربوط به فرایندهای سه‌گانه رسانه ملی در امنیت ملی کشور، نشان می‌دهد که میانگین فرایند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور برابر با ۳,۵۴۲۶، فرایند مدیریتی رسانه ملی در امنیت ملی کشور برابر با ۳,۲۶۰۸، و فرایند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور برابر با ۲,۹۹۵۴ می‌باشد.

نتایج فرایندهای سه‌گانه رسانه ملی در امنیت ملی کشور، با در نظر گرفتن مقدار t برای فرایند مدیریتی رسانه ملی در امنیت ملی کشور ($t = ۳,۳۹$) و فرایند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور ($t = ۶,۶۳$) است.

در سطح ($p > ۰,۰۵$)، تفاوت معناداری بین شاخص‌های فرایند مدیریتی و فرایند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور با میانگین نظری آزمون (حد متوسط مقیاس به کار رفته) وجود دارد. به‌گونه‌ای که شاخص‌های فرایند مدیریتی و فرایند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور به طور معناداری بالاتر از حد متوسط هستند. همچنین با در نظر گرفتن مقدار t برای فرایند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور ($t = -۰,۶$) در سطح ($p < ۰,۰۵$)، تفاوت معناداری بین شاخص‌های فرایند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور با میانگین نظری آزمون (حد متوسط مقیاس به کار رفته) وجود ندارد.

کلیدواژه‌ها: رسانه، رسانه ملی، امنیت ملی، امنیت فردی، امنیت اجتماعی

(۱) مقدمه

رسانه‌ها به ویژه رسانه ملی به دلیل نقش خاصی که در انتقال اطلاعات و ارتباطات در تمامی حوزه‌های سیاسی، فرهنگی - اجتماعی و اقتصادی و... ایفا می‌کنند، می‌توانند در راستای گردش اطلاعات، حجم اطلاعات تزریق‌شده به جامعه، میزان درجه اتحاد ملی را افزایش دهند و با آگاهی‌بخشی سیاسی، بسیج عمومی و همبستگی ملل اسلامی در ابعاد داخلی و خارجی به تقویت اتحاد ملی و انسجام اسلامی و در نتیجه امنیت ملی مبادرت ورزند.

واقعیت امر این است که رسانه ملی از نقش بسیار مهمی در میزان دستیابی به اهداف عالی کشور برخوردار است. از این رو، حضرت امام خمینی^(ره) از آن به «دانشگاه» یاد کردند و مقام معظم رهبری نیز می‌فرمایند: «این دانشگاه بزرگ باید همچون قله‌ای عظیم و سرچشمه‌ای همیشه جوشان، زلال معارف الهی، انسانی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی را در زندگی مردم جاری سازد».

این پژوهش با بیان شرایط بالا به بررسی کارکرد و تأثیر رسانه ملی در برقراری امنیت ملی در جامعه ایران اسلامی می‌پردازد و این تأثیر به طور خلاصه عبارتند از:

- ۱) نقش رسانه‌ها در ایجاد فضای تفسیر عقلایی از رخدادها؛
- ۲) نقش رسانه‌ها در جامعه‌پذیر کردن افراد و ایجاد یکپارچگی و هماهنگی اجتماعی؛
- ۳) نقش رسانه‌ها در ایجاد وجدان جمعی و فرهنگ ملی؛
- ۴) دادن اطلاعات صحیح در اقدامات پیشگیرانه از ارتکاب جرائم و جلوگیری از آسیب‌های فردی و اجتماعی.

(۲) بیان مسأله

این تحقیق با عنوان "بررسی نقش رسانه ملی بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران" بدین معنا است که رسانه ملی نظیر: رادیو، تلویزیون، شبکه‌های ماهواره‌ای

سیمما، شبکه‌های استانی و... چه قدرتی را در اختیار بازیگران عمده صحنه سیاست قرار می‌دهد و رسانه ملی چگونه می‌تواند با به کارگیری اهرم‌های خبری و اطلاعاتی به تغییر یا تقویت باورها و نگرش‌ها و یا شکل‌دهی به افکار عمومی داخلی و خارجی، امنیت ملی، ثبات سیاسی، انسجام ملی، فرهنگ‌سازی و اعتمادسازی جامعه بپردازد.

در نتیجه، این پژوهش به دنبال این مسأله است که رسانه ملی (رادیو، تلویزیون و...) چه نقشی در اجرای امنیت ملی و تأمین امنیت عمومی دارد.

۳) ضرورت و اهمیت تحقیق

اهمیت خاص وسایل ارتباط جمعی در دنیای امروز انکارناپذیر است؛ چرا که هر روز بیش از روز پیش این وسایل گسترش می‌یابند و موجبات بسط نفوذ و تأثیر خود را فراهم می‌آورند. بنابراین رسانه ملی در روی آوردن جامعه به ارزش‌های والای انسانی و همچنین شناخت و توسعه فرهنگ مطلوب و مناسب نقشی بی‌بدیل را ایفا می‌کند. بدین ترتیب می‌توان بیان داشت که تحقیق حاضر با توجه به موارد مذکور در نظر دارد تا نقش رسانه ملی را در امنیت ملی، بررسی و ارزیابی کند و به منظور ایجاد دیدی گسترده‌تر و نگرش دقیق‌تر به اثر رسانه ملی در امنیت بپردازد. در حقیقت رسانه ملی باید بتواند به برقراری و استحکام رابطه میان تنوع و وحدت و یا تمایز و یکپارچگی مدد رسانند، تا وفاق ملی و در نهایت، «امنیت ملی» پایدار بماند.

مارشال مک لوهان، معتقد به دهکده جهانی است. این تحولات، متغیرهای تأثیرگذار امنیتی را به شدت تحت تأثیر قرار داده، انواع جدیدی از فرصت‌ها و تهدیدهای امنیتی را به ارمغان آورده است؛ تهدیدها و فرصت‌هایی که روزه‌روز از دامنه مرزهای شناخته‌شده محلی، ملی و منطقه‌ای فراتر رفته و به شکل یک معضل جهانی مطرح گردیده‌اند.

در این راستا رسانه ملی دارای ویژگی‌ها و توانمندی‌هایی است که در صورت استفاده مناسب و به موقع می‌توان آن را برای کنترل و برقراری هر چه بیشتر امنیت، ایجاد همگرایی ملی و امنیت و ترویج فرهنگ ملی و اسلامی به کار برد.

(۴) اهداف تحقیق

هدف اصلی:

بررسی نقش رسانه ملی بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران

اهداف فرعی:

- تعیین فرایندهای اصلی نظام رسانه ملی؛
- تعیین نظام پشتیبانی نظام رسانه ملی؛
- تعیین نظام مدیریتی نظام رسانه ملی.

(۵) مبانی نظری

۵-۱) رسانه ملی

الف) سازمان صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران (مخفف انگلیسی: IRIB)

سازمان رسانه‌ای است که بر پایه چهار کارکرد خبری (اطلاع‌رسانی)، آموزشی، سرگرمی و فرهنگ‌سازی، فعالیت می‌کند (روشن‌دل اربطانی، ۱۳۷۰: ۴۶) و تنها متولی قانونی پخش برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی در جمهوری اسلامی ایران است.

بر اساس قانون اساسی ایران، رهبر معظم انقلاب، رئیس صدا و سیما را انتخاب می‌کند. این سازمان که پیش از انقلاب سازمان رادیو و تلویزیون ملی ایران نامیده می‌شد، آن‌زمان هم به شکل دولتی اداره می‌شد.

از بسیاری جنبه‌ها، صداوسیما قدرتمندترین رسانه و نهاد آموزشی-فرهنگی در ایران اسلامی به شمار می‌رود.

فعالیت‌های صداوسیما به مرزهای جمهوری اسلامی ایران محدود نیست و در کشورهای مختلف جهان دارای تشکیلات است.

ب) پخش دیجیتال

پخش دیجیتال شبکه‌های رادیویی و تلویزیونی با استاندارد DVB-T از آبان‌ماه سال ۱۳۸۸ از شهر تهران آغاز شد و به مرور زمان در تمامی کشور راه‌اندازی شد.

ج) رسانه‌های جمعی

رسانه‌های جمعی رسانه‌ای است که در زمان واحد، پیام‌های یکسانی را برای تعداد زیادی از افراد ارسال می‌کند. جامعه امروز بدون وسایل ارتباط جمعی غیر قابل تصور است.

به طور خلاصه، کارکردهای رسانه‌ها با توجه به رسالت و مأموریت آن رسانه تعریف می‌شود و آن به این مفهوم نیست که به طور کامل کارکردهای رسانه‌ها متفاوت از هم است و با توجه به تعریف رسانه مورد نظر در یک جامعه می‌توان کارکرد و وظیفه اصلی آن را مشخص نمود.

این امر نیز مستلزم اتخاذ راهبردهای مناسب در جهت رسیدن به اهداف عملیاتی و کارکردی مورد نظر رسانه است.

د) امنیت ملی

– ابعاد امنیت ملی

امنیت ملی دارای دو بعد داخلی و خارجی است که با یکدیگر مرتبط‌اند. مقصود از "امنیت داخلی" برقراری نظم و آرامش و ایمنی و آسودگی خیال و فراغ بال و مصونیت از خطر در خارج از سرزمین یک کشور است، به طوری که اتباع یک

کشور در خارج از کشور خود احساس امنیت کنند و خطری مأموران و منافع و اموال آن کشور در خارج را تهدید نکند (ناجا، ۱۳۷۷: ۱۵).

در بعد داخلی تهدیدهای آشکار و پنهان در درون مرز ناامنی به بار می‌آورد. تهدیدات سیاسی (شامل شورش، جدایی‌طلبی، انقلاب و...)، تهدیدات اقتصادی (شامل نابسامانی و بحران‌های اقتصادی، شغلی، فنی، حرفه‌ای)، تهدیدات نظامی (شامل کودتا، جنگ داخلی و...) و تهدیدات اجتماعی (شامل آشوب‌های اجتماعی و...) که هر کدام مردم را تحت فشار قرار می‌دهند.

در بعد خارجی نیز امنیت ملی می‌تواند از ناحیه مسائل سیاسی (انزوا، اعمال فشار سیاسی)، نظامی (حمله، تعرض نظامی و تقویت قدرت نظامی دشمن)، اقتصادی (تحریم‌های اقتصادی، تفرقه، لیست سیاه و...) و... تهدید شود.

امروزه به دلیل ارتباطات گسترده و نزدیکی ملت‌ها با یکدیگر، امنیت ملی در بعد خارج و داخل کاملاً با یکدیگر در پیوند است و از یکدیگر تأثیر و تأثر می‌پذیرند.

برخی امنیت ملی را احساس آزادی کشور در تعقیب هدف‌های اساسی و فقدان ترس و خطر جدی از خارج نسبت به منافع سیاسی، اساسی و حیاتی کشور می‌دانند (آقابخشی ۱۳۶۲: ۱۷۲). برخی دیگر نیز امنیت ملی را حالت فارغ بودن ملت نسبت به تهدید از تمام یا بخشی از جمعیت، دارایی و خاک خود می‌دانند (رحیمی، ۱۳۸۸: ۳۵).

هـ) امنیت فردی

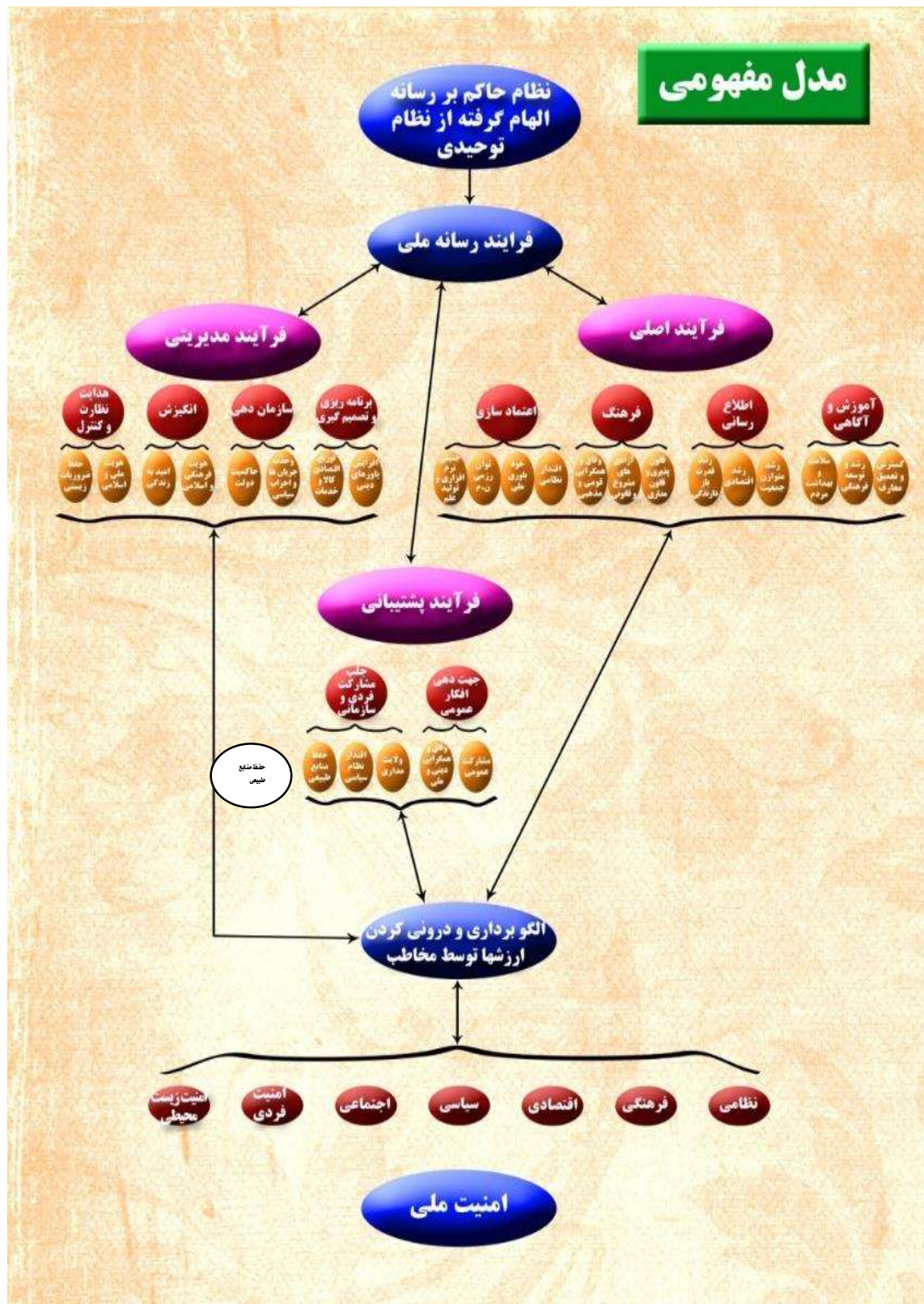
امنیت فردی، عبارت از حالتی است که جسم و روح فرد در آن فارغ از ترس و آسیب رسیدن به جان و مال و یا آبروی خود یا از دست دادن آن‌ها زندگی کند. علاوه بر جنبه‌های مادی حیات فردی و اجتماعی، بنا به آیه شریفه «الا بذکر الله تطمئن القلوب» (رعد، ۲۸)، امنیت فردی را باید در ایمان واقعی و آرامش روحی و اطمینان و طمأنینه نفس در یاد خداوند متعال جستجو کرد.

افراد، علت اصلی و نیز سرمنشأ برخی محدودیت‌ها برای فعالیت‌های دولت در راستای تأمین امنیت هستند. بنابراین با توجه به اینکه افراد منبع اولیه ناامنی یکدیگر هستند، مسأله امنیت فردی ابعاد گسترده‌تر اجتماعی و سیاسی پیدا می‌کند. همین امر به طرح سؤالاتی پیرامون ماهیت اساسی دولت منجر می‌شود. با این ملاحظه امنیت فردی با تبدیل به مسأله‌ای اجتماعی، ماهیتی جمعی و مدنی می‌یابد (بوزان، ۱۳۷۸: ۵۱).

(و) مدل مفهومی

در استخراج معیارها و شاخص‌های رسانه ملی، ابعاد امنیت ملی مدنظر قرار گرفته شده است که به آنها اشاره می‌شود:

- ۱) نظام حاکم بر رسانه ملی، الهام‌گرفته از نظام توحیدی؛
- ۲) بیان سه فرایند برای رسانه ملی (اصلی، مدیریتی، پشتیبانی)؛
- ۳) بیان مؤلفه‌های رسانه ملی؛
- ۴) بیان شاخص‌های امنیت ملی؛
- ۵) و در نهایت الگوبرداری و درونی کردن ارزش‌ها توسط مخاطب که رابطه دوسویه بین ابعاد امنیت ملی و مؤلفه‌های رسانه ملی به وجود می‌آید.

۶) روش تحقیق

۶-۱) نوع و روش تحقیق

الف) نوع توصیفی - روش پیمایشی

ب) سؤالات محقق ساخته، چند گزینه‌ای طیف لیکرت

۶-۲) روش و ابزار جمع‌آوری اطلاعات

الف) روش‌های کتابخانه‌ای، مطالعه اسنادی و اینترنت

ب) روش میدانی

استفاده از پرسشنامه سازمان‌یافته یا محقق ساخته (بسته) چند گزینه‌ای طیف لیکرت

۶-۳) جامعه آماری

اساتید و خبرگان رشته‌های ارتباطات، علوم سیاسی، رسانه، مدیریت استراتژیک و علوم سیاسی دانشگاه‌های:

- دانشگاه عالی دفاع ملی؛

- دانشگاه جامع امام حسین (ع)؛

- دانشگاه سوره؛

- مجتمع آموزش عالی شهید محلاتی.

۶-۴) روش تجزیه و تحلیل

الف) استفاده از آمار توصیفی؛

ب) استفاده از آمار استنباطی برای تحلیل؛

ج) بهره‌گیری از مدل‌ها و نرم‌افزارهای مختلف از جمله spss.

(۷) نمونه

جامعه آماری به روش لیکرت تمام شماری بوده و به همه جامعه آماری پرسشنامه داده شده است. قلمرو جغرافیایی پژوهش (جامعه آماری)، شهر تهران و قم و قلمرو زمانی، شش ماهه دوم سال ۱۳۹۳ در نظر گرفته شده است.

(۸) یافته‌های تحقیق

پرسشنامه به تفکیک نوع فرآیند رسانه ملی، در سه فرآیند اصلی، مدیریتی، پشتیبانی می‌باشد.

جدول شماره (۱-۱) راهنمای تعداد سؤالات

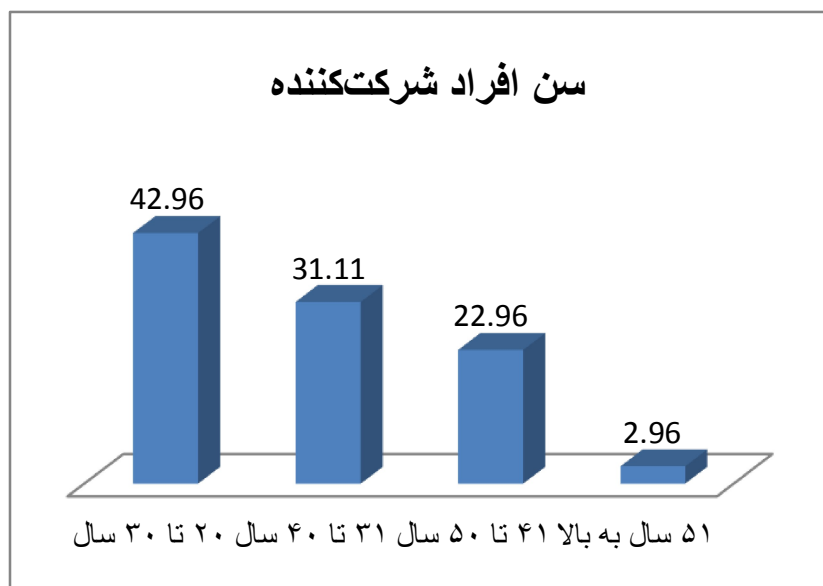
نوع فرآیند رسانه ملی	مؤلفه	شاخص‌های امنیت ملی	سنججه‌ها	تعداد سؤال تفکیک شاخص	تعداد سؤال به تفکیک مؤلفه
فرآیند اصلی	آموزش و آگاهی	گسترش تعمق معارف اسلامی	به نظر شما میزان نقش رسانه ملی در آموزش و آگاهی مردم نسبت به گسترش و تعمیق معارف دینی چقدر بوده است.		
		رشد و توسعه فرهنگی	آموزش و آگاهی مردم نسبت به رشد و توسعه فرهنگی		
		سلامت و بهداشت مردم	آموزش و آگاهی مردم نسبت به سلامت و بهداشت		
	اطلاع‌رسانی	رشد متوازن جمعیت	اطلاع‌رسانی و آگاهی مردم نسبت به رشد و ترکیب جنسیتی جمعیت		
		رشد اقتصادی	اطلاع‌رسانی و آگاهی مردم نسبت به رشد اقتصادی		
		قدرت بازدارندگی	اعتمادسازی نسبت به توان و قدرت بازدارندگی کشور		

		قانون‌گذاری و قانون مداری	فرهنگ‌سازی نسبت به قانون‌گذاری و قانون مداری مخاطبان
		آزادی‌های مشروع و قانونی	فرهنگ‌سازی نسبت به آزادی‌های مشروع و قانونی
		وفاق و همگرایی قومی مذهبی	فرهنگ‌سازی نسبت به وحدت قومی و مذهبی
	اعتمادسازی	اقتدار نظامی و دفاعی	اطلاع‌رسانی و اعتمادسازی نسبت به اقتدار نظامی و دفاعی کشور
		خودباوری ملی	اطلاع‌رسانی و اعتمادسازی نسبت به خودباوری ملی
		توان رزمی نیروهای مسلح	اطلاع‌رسانی و اعتمادسازی نسبت به توان رزمی نیروهای مسلح
		جنبش نرم‌افزار و تولی علم	اطلاع‌رسانی و اعتمادسازی نسبت به جنبش نرم‌افزاری و تولید علم
فرآیند مدیریتی	برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری	افزایش باورهای دینی	برنامه‌ریزی جهت اطلاع و آگاهی مردم به‌منظور افزایش باور دینی
		توزیع اقتصادی کالا و خدمات	اطلاع‌رسانی و آگاهی مردم نسبت به تأمین کالا و خدمات به‌منظور ارتقاء شیوه زندگی
	سازمان‌دهی	وحدت جریان‌ها و احزاب سیاسی	مدیریت اخبار مبتنی بر وحدت جریان‌ها و احزاب سیاسی
		حاکمیت دولت	مدیریت اخبار مبتنی بر اعتماد مردم نسبت به دولت
	انگیزش	هویت فرهنگی و اسلامی	ایجاد انگیزش و آگاهی مردم نسبت به هویت فرهنگی و اسلامی

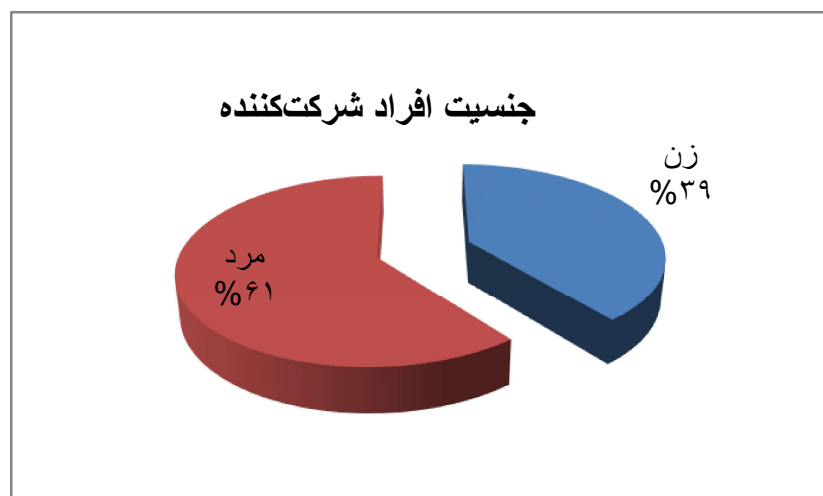
		ایجاد انگیزش و امید به زندگی در بین مردم	امید به زندگی	هدایت، نظارت و کنترل	فرآیند پشتیبانی
		هدایت و ساماندهی اخبار مبتنی بر توجه مخاطبان به هویت ملی و اسلامی	هویت ملی و اسلامی		
		هدایت و ساماندهی اخبار در توجه مردم به حفظ ضروریات زیستی	حفظ ضروریات زیستی		
		جهت‌دهی افکار عمومی جهت مشارکت عمومی در پشتیبانی از نظام	مشارکت عمومی	جهت‌دهی افکار عمومی	
	۱	جهت‌دهی افکار عمومی به منظور وفاق و همگرایی ملی	وفاق و همگرایی دینی ملی		
	۱	جلب مشارکت و بصیرت‌افزایی در ولایت‌پذیری و ولایت‌مداری	ولایت‌مداری	جلب مشارکت فردی و سازمانی	
	۱	جلب مشارکت مردم در پشتیبانی از نظام اسلامی	اقتدار نظام سیاسی		
	۱	جلب مشارکت مردم در توجه ویژه به منابع طبیعی	حفظ منابع طبیعی		

۸-۱) توصیف جمعیت‌شناختی

با توجه به جدول (۱-۱) در خصوص سن شرکت‌کنندگان در تحقیق، ۴۲،۹۶ درصد از شرکت‌کنندگان در تحقیق دارای سن بین ۲۰ تا ۳۰ سال، ۳۱،۱۱ درصد دارای سن بین ۳۱ تا ۴۰ سال، ۲۲،۹۶ درصد دارای سن بین ۴۱ تا ۵۰ سال و ۴ درصد نیز دارای سنی بین ۵۱ سال به بالا هستند.

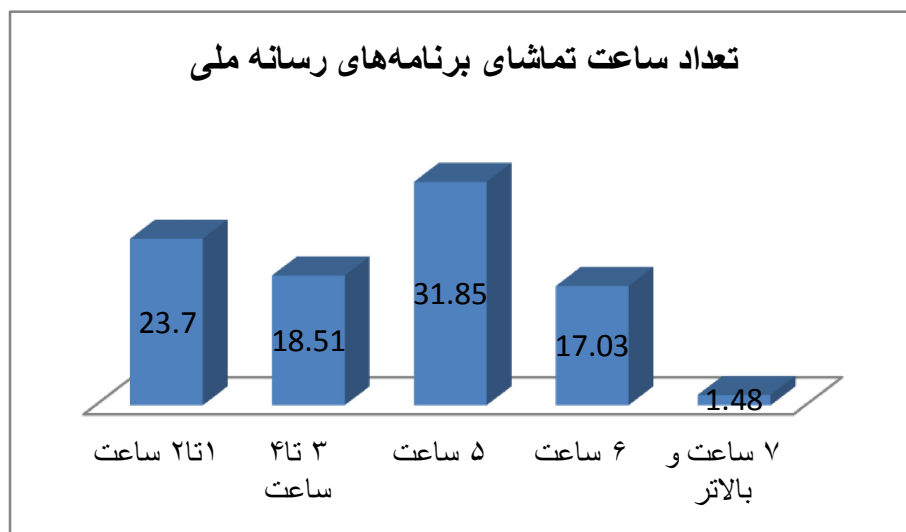

نمودار (۱-۱) توزیع فراوانی شرکت‌کنندگان در تحقیق با توجه به سن

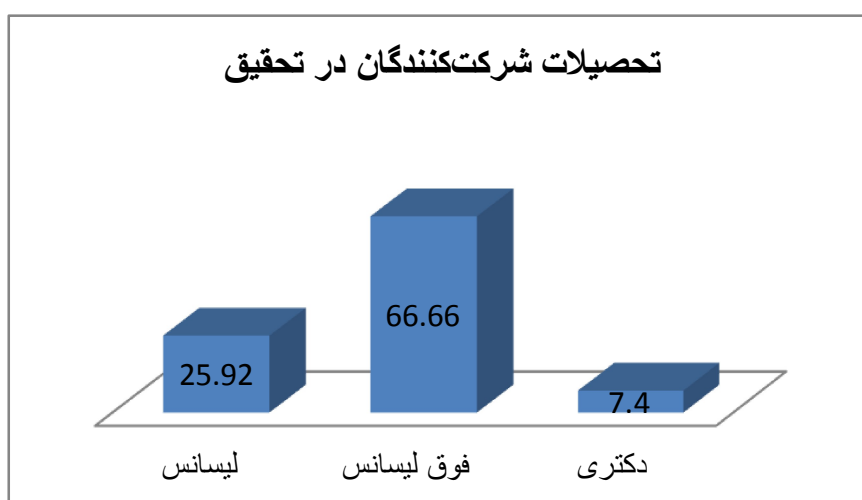
نمودار (۱-۲) توزیع فراوانی شرکت‌کنندگان در تحقیق با توجه به جنسیت

با توجه به نمودار (۱-۲) در خصوص جنسیت افراد شرکت‌کننده در تحقیق، ۳۹ درصد از افراد شرکت‌کننده در تحقیق دارای جنسیت زن و ۶۱ درصد نیز دارای جنسیت مرد هستند.

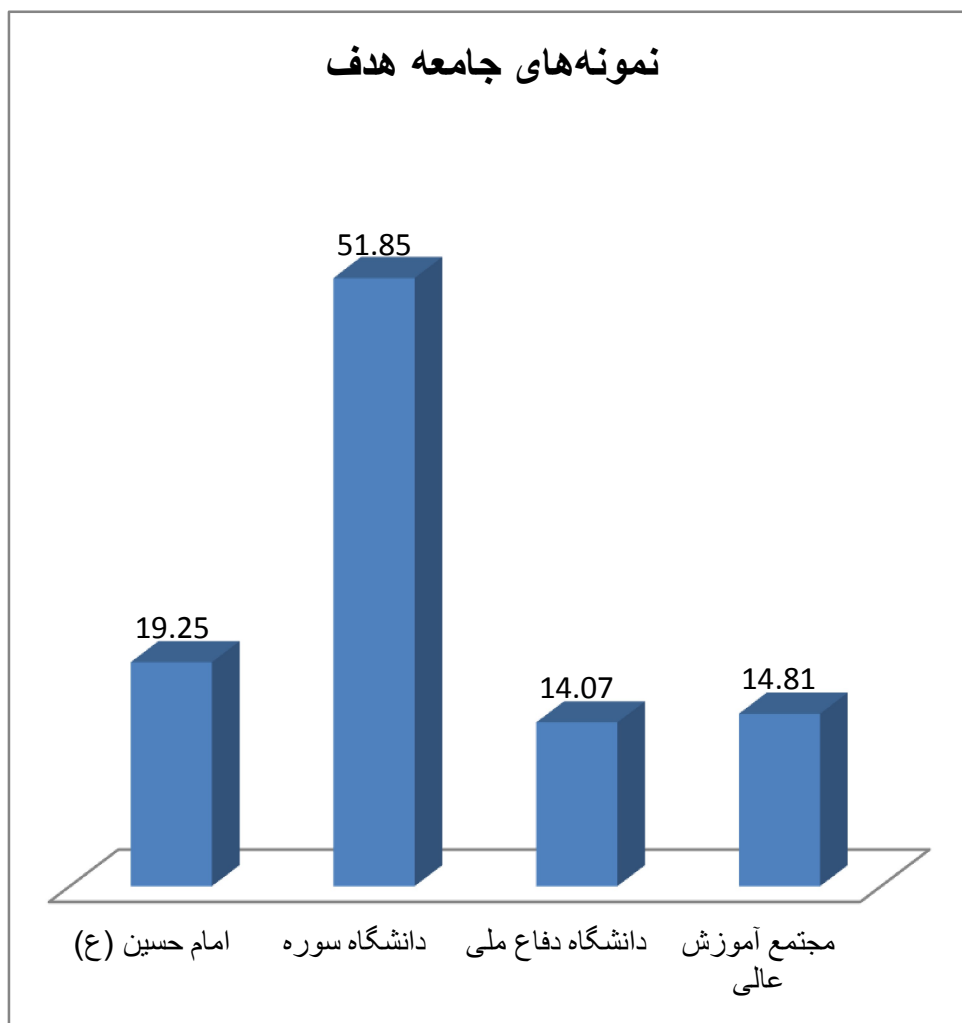
نمودار (۱-۳) توزیع فراوانی شرکت‌کنندگان در تحقیق با توجه به تعداد ساعت تماشای برنامه‌های رسانه ملی در شبانه‌روز

با توجه به نمودار (۱-۳) در خصوص تعداد ساعت تماشای برنامه‌های رسانه ملی در شبانه‌روز برای افراد شرکت‌کننده در تحقیق می‌توان گفت ۳۲ درصد از افراد شرکت‌کننده بین ۴ تا ۵ ساعت بیشترین فراوانی و ۲ درصد افراد شرکت‌کننده بین ۷ ساعت به بالا کمترین فراوانی را نشان می‌دهد.

نمودار (۱-۴) توزیع فراوانی شرکت‌کنندگان در تحقیق با توجه به تحصیلات

با توجه به نمودار (۴-۱) در خصوص تحصیلات شرکت‌کنندگان در تحقیق، ۲۵,۹۲ درصد از شرکت‌کنندگان در تحقیق دانشجوی فوق لیسانس، ۶۶,۶۶ درصد فوق لیسانس و ۷,۴۰ درصد نیز دارای تحصیلات دکترا می‌باشند.

نمودار (۵-۱) توزیع فراوانی شرکت‌کنندگان در تحقیق با توجه به نمونه‌های جامعه هدف

با توجه به نمودار (۵-۱) در خصوص تحصیلات افراد شرکت‌کننده در تحقیق به عنوان نمونه‌های جامعه هدف می‌توان گفت دانشگاه سوره با ۵۲ درصد از افراد شرکت‌کننده بیشترین و دانشگاه دفاع ملی با ۱۴ درصد کمترین افراد شرکت‌کننده در تحقیق را داشته‌اند.

۸-۲) توصیف گویه‌ها

جدول (۱-۲) توصیف شاخص‌های مربوط به فرآیند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور

ردیف	شاخص‌ها	میانگین	انحراف معیار	کوچک‌ترین	بزرگ‌ترین
۱	گسترش و تعمیق معارف اسلامی	۳,۳۲	۱,۰۲۷	۱	۵
۲	رشد و توسعه فرهنگی	۳,۱۰	۱,۰۵۰	۱	۵
۳	سلامت و بهداشت مردم	۳,۰۹	۰,۹۷۸	۱	۵
۴	رشد متوازن جمعیت	۳,۱۴	۱,۰۷۱	۱	۵
۵	رشد اقتصادی	۲,۹۳	۱,۱۱۶	۱	۵
۶	قدرت بازدارندگی	۲,۸۳	۱,۱۹۹	۱	۵
۷	قانون‌گذاری و قانون‌مداری	۲,۸۲	۱,۱۶۷	۱	۵
۸	آزادی‌های مشروع و قانونی	۳,۰۰	۱,۱۷۰	۱	۵
۹	وفاق و همگرایی قومی مذهبی	۲,۸۱	۱,۱۵۴	۱	۵
۱۰	اقتدار نظامی و دفاعی	۲,۹۶	۱,۰۷۳	۱	۵
۱۱	خودباوری ملی	۲,۷۲	۱,۰۷۲	۱	۵
۱۲	توان رزمی نیروهای مسلح	۳,۱۰	۱,۰۷۴	۱	۵
۱۳	جنبش نرم‌افزار و تولید علم	۳,۱۵	۱,۱۵۷	۱	۵

با توجه به جدول (۱-۲) در خصوص توصیف شاخص‌های مربوط به فرآیند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور، میانگین، انحراف معیار، کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین مقدار هر شاخص قابل مشاهده است، به طوری که شاخص ۱

«گسترش و تعمیق معارف اسلامی» با میانگین ۳,۳۲ بالاترین نمره و شاخص ۱۱ «خودباوری ملی» با میانگین ۲,۷۲ پایین‌ترین نمره را به دست آورده‌اند.

جدول (۱-۳) توصیف شاخص‌های مربوط به فرآیند مدیریتی رسانه ملی در امنیت ملی کشور

ردیف	شاخص‌ها	میانگین	انحراف معیار	پایین‌ترین	بزرگ‌ترین
۱	افزایش باورهای دینی	۳,۷۸	۱,۱۱۲	۱	۵
۲	توزیع اقتصادی کالا و خدمات	۳,۷۳	۱,۱۸۲	۱	۵
۳	وحدت جریان‌ها و احزاب سیاسی	۳,۰۴	۱,۱۸۹	۱	۵
۴	حاکمیت دولت	۳,۳۱	۱,۰۵۳	۱	۵
۵	هویت فرهنگی و اسلامی	۳,۱۷	۱,۲۳۹	۱	۵
۶	امید به زندگی	۳,۱۶	۱,۱۰۸	۱	۵
۷	هویت ملی و اسلامی	۳,۰۹	۱,۰۳۶	۱	۵
۸	حفظ ضروریات زیستی	۳,۱۷	۱,۰۵۳	۱	۵

با توجه به جدول (۱-۳) در خصوص توصیف شاخص‌های مربوط به فرآیند مدیریتی رسانه ملی در امنیت ملی کشور، میانگین، انحراف معیار، و کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین مقدار هر شاخص قابل مشاهده است، به طوری که شاخص ۱۴ «افزایش باورهای دینی» با میانگین ۳,۷۸ بالاترین نمره و شاخص ۱۶ «وحدت جریان‌ها و احزاب سیاسی» با میانگین ۳,۰۴ پایین‌ترین نمره را به دست آورده‌اند.

جدول (۱-۴) توصیف شاخص‌های مربوط به فرآیند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور

ردیف	شاخص‌ها	میانگین	انحراف معیار	کوچک‌ترین	بزرگ‌ترین
۱	مشارکت عمومی	۳,۶۸	۱,۰۳۵	۱	۵
۲	وفاق و همگرایی دینی ملی	۳,۳۷	۱,۱۳۱	۱	۵
۳	ولایت‌مداری	۳,۳۸	۱,۰۸۴	۱	۵
۴	اقتدار نظام سیاسی	۳,۴۷	۱,۰۹۵	۱	۵
۵	حفظ منابع طبیعی	۳,۲۳	۱,۲۱۴	۱	۵

با توجه به جدول (۱-۴) در خصوص توصیف شاخص‌های مربوط به فرآیند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور، میانگین، انحراف معیار، و کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین مقدار هر شاخص قابل مشاهده است، به طوری که شاخص ۲۲ «مشارکت عمومی» با میانگین ۳,۶۸ بالاترین نمره و شاخص ۲۶ «حفظ منابع طبیعی» با میانگین ۳,۲۳ پایین‌ترین نمره را به دست آورده‌اند.

جدول (۱-۵) توصیف آماری مربوط به فرایندهای سه‌گانه رسانه ملی در امنیت ملی کشور

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای انحراف از میانگین
فرایند اصلی رسانه ملی	۱۳۵	۲,۹۹۵۴	۰.۸۲۵۷۶	۰.۰۷۶۶۷
فرایند مدیریتی رسانه ملی	۱۳۵	۳,۲۶۰۸	۰.۸۲۶۸۷	۰.۰۷۶۷۷
فرایند پشتیبانی رسانه ملی	۱۳۵	۳,۵۴۲۶	۰.۸۸۱۵۳	۰.۰۸۱۸۵

با توجه به جدول (۱-۵) در خصوص توصیف آماری مربوط به فرایندهای سه‌گانه رسانه ملی در امنیت ملی کشور، میانگین فرایند پشتیبانی رسانه ملی برابر با ۳,۵۴۲۶، فرایند مدیریتی رسانه ملی برابر با ۳,۲۶۰۸ و فرایند اصلی رسانه ملی برابر با ۲,۹۹۵۴ است.

۳-۸) آزمون سؤالات تحقیق

سؤالات اصلی: نقش رسانه ملی جمهوری اسلامی ایران در امنیت ملی کشور چیست؟

جدول (۶-۱) توصیف آماری مربوط به فرایندهای سه گانه رسانه ملی در امنیت ملی کشور

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای انحراف از میانگین
فرایند اصلی رسانه ملی	۱۳۵	۲,۹۹۵۴	۰.۸۲۵۷۶	۰.۰۷۶۶۷
فرایند مدیریتی رسانه ملی	۱۳۵	۳,۲۶۰۸	۰.۸۲۶۸۷	۰.۰۷۶۷۷
فرایند پشتیبانی رسانه ملی	۱۳۵	۳,۵۴۲۶	۰.۸۸۱۵۳	۰.۰۸۱۸۵

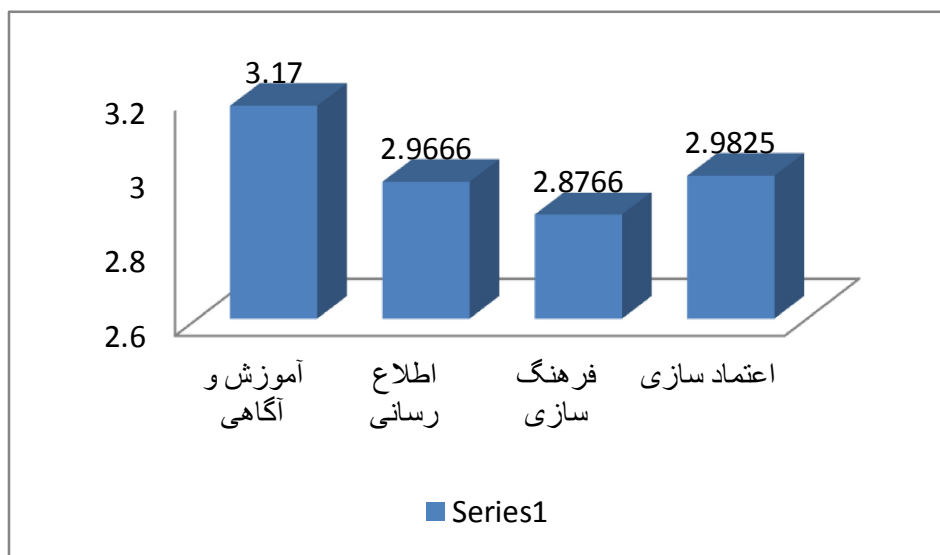
با توجه به جدول (۶-۱) در خصوص توصیف آماری مربوط به فرایندهای سه گانه رسانه ملی در امنیت ملی کشور، میانگین فرایند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور برابر با ۳,۵۴۲۶، فرایند مدیریتی رسانه ملی در امنیت ملی کشور برابر با ۳,۲۶۰۸ و فرایند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور برابر با ۲,۹۹۵۴ است.

جدول شماره (۷-۱) آزمون t تک نمونه‌ای مربوط به فرایندهای سه گانه رسانه ملی در امنیت ملی کشور

۳ = میانگین آزمون				متغیر
T	Df	سطح معنی داری	تفاضل میانگین	
-۰.۰۶۰	۱۳۵	۰.۹۵۳	-۰.۰۰۴۵۶	فرایند اصلی رسانه ملی
۳,۳۹۷	۱۳۵	۰.۰۰۱	۰.۲۶۰۸۱	فرایند مدیریتی رسانه ملی
۶,۶۳۰	۱۳۵	۰.۰۰۰	۰.۵۴۲۶۵	فرایند پشتیبانی رسانه ملی

با توجه به جدول (۷-۱) در خصوص فرایندهای سه‌گانه رسانه ملی در امنیت ملی کشور، با در نظر گرفتن مقدار t برای فرایند مدیریتی رسانه ملی در امنیت ملی کشور ($t = ۳,۳۹$) و فرایند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور ($t = ۶,۶۳$) در سطح ($p < ۰,۰۵$)، تفاوت معناداری بین شاخص‌های فرایند مدیریتی و فرایند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور با میانگین نظری آزمون (حد متوسط مقیاس به کاررفته) وجود دارد، به طوری که شاخص‌های فرایند مدیریتی و فرایند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور به طور معناداری بالاتر از حد متوسط می‌باشند. همچنین با در نظر گرفتن مقدار t برای فرایند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور ($t = -۰,۶$) در سطح ($p > ۰,۰۵$)، تفاوت معناداری بین شاخص‌های فرایند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور با میانگین نظری آزمون (حد متوسط مقیاس به کاررفته) وجود ندارد.

سؤال اول: فرایند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور کدام است؟

نمودار (۶-۱) توصیف آماری مربوط به شاخص‌های فرایند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور

با توجه به نمودار (۶-۱) در خصوص توصیف آماری مربوط به شاخص‌های فرایند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور می‌توان گفت میانگین مؤلفه آموزش

و آگاهی برابر با ۳,۱۷۰۰، اطلاع‌رسانی برابر با ۲,۹۶۶۶، فرهنگ‌سازی برابر با ۲,۸۷۶۶ و شاخص اعتمادسازی برابر با ۲,۹۸۲۵ است.

جدول (۸-۱) آزمون t تک نمونه‌ای مربوط به فرآیند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور

۳= میانگین آزمون				متغیر
تفاضل میانگین	سطح معنی‌داری	Df	t	
۰.۱۶۸۱۰	۰.۰۳۰	۱۳۵	۲,۱۹۷	آموزش و آگاهی
-۰.۰۸۲۶۱	۰.۳۵۰	۱۳۵	-۰.۹۳۹	اطلاع‌رسانی
-۰.۱۲۷۱۶	۰.۱۵۰	۱۳۵	-۱,۴۴۸	فرهنگ‌سازی
۰.۱۲۵۰۰	۰.۱۶۷	۱۳۵	۱,۳۹۰	اعتمادسازی

با توجه به جدول (۸-۱) در خصوص فرآیند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور با در نظر گرفتن مقدار t برای مؤلفه آموزش و آگاهی ($t = ۲,۱۹$) در سطح ($p < ۰,۰۵$)، تفاوت معناداری بین مؤلفه آموزش و آگاهی با میانگین نظری آزمون (حد متوسط مقیاس به کاررفته) وجود دارد، به طوری که مؤلفه آموزش و آگاهی به طور معناداری بالاتر از حد متوسط هستند. همچنین با در نظر گرفتن مقدار t برای مؤلفه‌های اطلاع‌رسانی ($t = -۰,۹۳$)، فرهنگ‌سازی ($t = -۱,۴۴$) و اعتمادسازی ($t = ۱,۳۹$) در سطح ($p > ۰,۰۵$)، تفاوت معناداری بین مؤلفه‌های اطلاع‌رسانی، فرهنگ‌سازی و اعتمادسازی با میانگین نظری آزمون (حد متوسط مقیاس به کاررفته) وجود ندارد.

سؤال دوم: فرایند مدیریتی رسانه ملی در امنیت ملی کشور کدام است؟

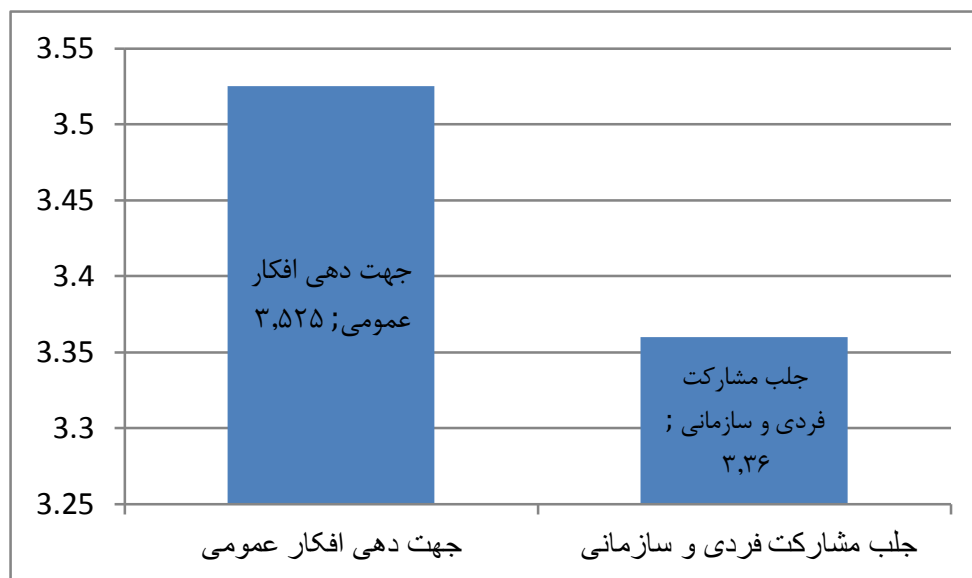
در خصوص فرایند مدیریتی رسانه ملی در امنیت ملی کشور می‌توان گفت مؤلفه برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری با میانگین برابر با ۳,۷۵۵۰، بیشترین و هدایت، نظارت و کنترل با میانگین برابر با ۳,۱۳۰۰ کمترین نمره را به خود اختصاص دادند.

جدول (۹-۱) آزمون t تک نمونه‌ای مربوط به فرایند مدیریتی رسانه ملی در امنیت ملی کشور

۳= میانگین آزمون				متغیر
تفاضل میانگین	سطح معنی‌داری	Df	t	
۰.۵۲۱۵۵	۰.۰۰۰	۱۳۵	۵,۷۴۰	برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری
۰.۲۳۷۰۷	۰.۰۱۹	۱۳۵	۲,۳۸۱	سازمان‌دهی
۰.۱۳۵۰۶	۰.۱۱۵	۱۳۵	۱,۵۹۰	انگیزش
۰.۱۴۵۱۱	۰.۰۷۱	۱۳۵	۱,۸۲۳	هدایت، نظارت و کنترل

با توجه به جدول (۹-۱) در خصوص فرایند مدیریتی رسانه ملی در امنیت ملی کشور با در نظر گرفتن مقدار t برای مؤلف هبرنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری ($t=5,74$) و مؤلفه سازمان‌دهی ($t=2,38$) در سطح ($p<0,05$)، تفاوت معناداری بین مؤلفه‌های برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری، سازمان‌دهی با میانگین نظری آزمون (حد متوسط مقیاس به کاررفته) وجود دارد، به طوری که مؤلفه‌های برنامه‌ریزی، تصمیم‌گیری و سازمان‌دهی به طور معناداری بالاتر از حد متوسط می‌باشند. همچنین با در نظر گرفتن مقدار t برای مؤلفه‌های انگیزش ($t=1,59$) و هدایت، نظارت و کنترل ($t=1,82$) در سطح ($p>0,05$)، تفاوت معناداری بین مؤلفه‌های انگیزش و هدایت، نظارت و کنترل با میانگین نظری آزمون (حد متوسط مقیاس به کاررفته) وجود ندارد.

سؤال سوم: فرایند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور کدام است؟

نمودار (۷-۱) توصیف آماری مربوط به فرایند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور

با توجه به نمودار (۷-۱) در خصوص فرایند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور می‌توان گفت مؤلفه جهت‌دهی افکار عمومی با ۵۱ درصد و مؤلفه جلب مشارکت فردی و سازمانی با ۴۹ درصد نقش اساسی داشتند.

جدول (۱۰-۱) آزمون t تک نمونه‌ای مربوط به فرایند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور

۳ = میانگین آزمون				متغیر
تفاضل میانگین	سطح معنی‌داری	Df	t	
.۴۷۵۵۷	.۰۰۰	۱۳۵	۵,۲۷۲	جهت‌دهی افکار عمومی
.۴۴۵۴۰	.۰۰۰	۱۳۵	۴,۸۶۵	جلب مشارکت فردی و سازمانی

با توجه به جدول (۱۰-۱) در خصوص فرایند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور با در نظر گرفتن مقدار t برای مؤلفه‌های جهت‌دهی افکار عمومی (۵,۲۷) و جلب مشارکت فردی و سازمانی (۴,۸۶)، در سطح (p<۰,۰۵)،

تفاوت معناداری بین مؤلفه‌های جهت‌دهی افکار عمومی، جلب مشارکت فردی و سازمانی، با میانگین نظری آزمون (حد متوسط مقیاس به کاررفته) وجود دارد، به طوری که مؤلفه‌های جهت‌دهی افکار عمومی، جلب مشارکت فردی و سازمانی به طور معناداری بالاتر از حد متوسط هستند.

۴-۸) رسانه ملی و وفاق ملی، عاملی در جهت تقویت امنیت ملی

در این بخش با توجه به مبانی نظری و ادبیات تحقیق که در سه بخش قبل به تفصیل بیان گردید به تأثیر رسانه ملی و وفاق ملی به عنوان عاملی در جهت تقویت امنیت ملی می‌پردازیم:

همبستگی و وفاق ملی به عنوان پدیده‌ای اجتماعی، از لوازم و نتایج قطعی و حتمی توسعه همه‌جانبه و امنیت ملی است. وفاق ملی که انسجام و همبستگی جامعه را پایدار می‌کند، پدیده‌ای فراتر از یگانگی و یکسانی است که بنیاد آن بر حضور و قبول ارزش‌های مشترک قرار دارد، اما به معنای مشابهت مکانیکی در اندیشه و عمل نیست. در مجموع، کار رسانه ملی در حفظ و تحکیم وفاق ملی، چه به لحاظ سخت‌افزاری و چه به لحاظ نرم‌افزاری و بالا بردن توان انتخاب جامعه، افزایش مشارکت، رقابت و پویایی شهروندان، درونی و نهادی کردن نظام ارزشی و باورهای اعتقادی و معرفی سازوکارهای حل و فصل تعارض‌ها و چندگانگی‌های فرهنگی و اجتماعی است.

در حقیقت رسانه ملی باید بتواند به برقراری و استحکام رابطه میان تنوع و وحدت و یا تمایز و یکپارچگی مدد رساند، تا وفاق ملی و در نهایت، «امنیت ملی» پایدار بماند.

بنابراین، به یاری همین رسانه‌ها می‌توان در جهت ارتقای سطح دانش، نگرش و رفتار اجتماعی و بازشناسی و بازتولید ارزش‌ها و باورهای عمیق و استوار جامعه و

نهادی کردن آنها، گامی جدی برداشت و کیفیت جدیدی از پیوستگی‌های درونی و پویا را به وجود آورد.

رسانه ملی قدرت آن را دارد که با تقویت همبستگی ملی و هماهنگی میان بخش‌های مختلف اجتماعی در عین حفظ تفاوت‌ها، قدرت فهم و ادراک و تحمل و انتخاب فعال جامعه و در نهایت سطح و عمق «پایداری ملی» را بالا ببرد. از این رو ملاحظه می‌شود که فقدان یا ضعف رسانه‌های کارآمد، می‌تواند موجبات توسعه نیافتگی فرهنگی، از هم گسیختگی توسعه اجتماعی و در نهایت توسعه نیافتگی سیاسی را فراهم سازد. این مسأله، به ویژه در شرایطی که جامعه در حال پویایی تاریخی است و تحولات عینی گوناگون است که تحت تأثیر عوامل جهانی و ملی، تغییر در محیط به انجام می‌رسد، اهمیت بیشتری می‌یابد، به طوری که در جامعه ما به دلیل وجود برخی چند پارگی‌های اجتماعی، تاریخی، مذهبی، قومی و زبانی، و نیز شتاب رشد شهرنشینی و پیدایش جامعه نو و تحركات‌های جمعیتی طبقاتی، صنفی، سیاسی و فرهنگ گسترده - که برآمده از انقلاب اسلامی و افزایش مشارکت و رقابت گروه‌های اجتماعی است - این موضوع اهمیت مضاعفی می‌یابد.

بدین ترتیب رسانه ملی به عنوان بخشی از دستگاه‌ها و نهادهای سازنده همبستگی‌های اجتماعی و نیز استوارکننده وفاق و امنیت ملی، می‌تواند کاربردهای مؤثری داشته باشند.

۹) نتایج تحقیق

۱) با توجه به توصیف شاخص‌های مربوط به فرایند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور، شاخص خودباوری ملی با کسب میانگین ۲/۷۲ پایین‌ترین نمره را به دست آورده است که پیشنهاد می‌شود رسانه ملی با ایجاد اعتمادسازی نسبت به افزایش خودباوری ملی گام‌های مؤثری را بردارد.

۲) شاخص وحدت جریان‌ها و احزاب سیاسی نشان می‌دهد که رسانه ملی در این زمینه ضعیف عمل نموده است که پیشنهاد می‌شود رسانه ملی توجه و دقت لازم را نسبت به وحدت جریان‌ها و احزاب سیاسی داشته باشد.

۳) شاخص، حفظ منابع طبیعی نشان می‌دهد که رسانه ملی در زمینه جلب مشارکت فردی و سازمانی و جلب مشارکت مردم در حفظ منابع طبیعی ضعیف عمل نموده است که پیشنهاد می‌شود با انجام برنامه‌های مؤثر و سازنده و جلب مشارکت عموم مردم اقدام مؤثر و سازنده در این زمینه صورت گیرد.

۴) با توجه به توصیف آماری فرایندهای سه‌گانه رسانه ملی در امنیت ملی کشور، میانگین فرایندهای اصلی رسانه ملی که شامل آموزش و آگاهی، اطلاع‌رسانی، فرهنگ‌سازی و اعتمادسازی می‌باشد و پایین‌ترین نمره را در فرایندهای سه‌گانه کسب نموده است، پیشنهاد می‌شود رسانه ملی توجه لازم به مؤلفه‌های فوق و شاخص‌های گسترش و تعمیق معارف اسلامی، رشد و توسعه فرهنگی، سلامت و بهداشت مردم، رشد متوازن جمعیت، رشد اقتصادی، قدرت بازدارندگی، قانون‌گذاری و قانون‌مداری، آزادی‌های مشروع و قانونی، وفاق و همگرایی قومی و مذهبی، اقتدار نظامی و دفاعی، خودباوری ملی، توان رزمی نیروهای مسلح و جنبش نرم‌افزاری و تولید علم را بنماید و بسترهای لازم را فراهم کند.

۵) با توجه به توصیف شاخص‌های مربوط به فرایند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور، رسانه ملی در خصوص مؤلفه فرهنگ‌سازی که شامل شاخص‌های قانون‌گذاری و قانون‌مداری، آزادی‌های مشروع و قانونی و وفاق و همگرایی قومی و مذهبی می‌باشد، نمره پایینی را کسب کرده است. بنابراین پیشنهاد می‌شود رسانه ملی نسبت به ایجاد بسترهای مناسب و با ساخت برنامه‌های جذاب به ویژه برای قشر نوجوان و جوان برای فرهنگ‌سازی در پذیرش قانون و وحدت بین اقوام و شناساندن آزادی‌های مشروع و قانونی اقدام لازم را انجام دهد.

۶) با توجه به توصیف آماری مربوط به شاخص‌های فرایند مدیریت رسانه ملی در امنیت ملی کشور رسانه ملی در خصوص مؤلفه هدایت، نظارت و کنترل که شامل شاخص‌های هویت ملی و اسلامی و حفظ ضروریات زیستی می‌باشد، و کمترین نمره را کسب نموده است، پیشنهاد می‌شود رسانه ملی با ایجاد بسترهای مناسب و ساخت برنامه‌های جذاب و در عین حال سازنده و هدایت و ساماندهی اخبار با توجه به هویت ملی و اسلامی، تمامی مخاطبان خود را اقناع نماید و بتواند کاری کند که مردم اعتمادشان به رسانه ملی افزایش یافته و در نتیجه بی‌اعتمادی نسبت به رسانه‌ها و شبکه‌های معاند نظام افزایش یابد.

۷) با توجه به توصیف آماری مربوط به شاخص فرایند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور، رسانه ملی در خصوص مؤلفه جلب مشارکت فردی و سازمانی که شامل شاخص‌های ولایت‌مداری، اقتدار نظام سیاسی و حفظ منابع طبیعی می‌باشد با کسب میانگین نمره ۳/۳۶ نمره پایینی را کسب نموده است. بنابراین برای جلب مشارکت شهروندان در تمام زمینه‌های سیاسی و اجتماعی، نیاز به برنامه‌ریزی دقیق و واقع‌بینانه است. اولین اصل در این برنامه‌ریزی تعریف یکسان و مورد توافق شهروندان و مسئولان از مشارکت است.

۹-۱) پیشنهادهای تحقیق

در این بخش، نکات کاربردی و راه‌هایی را که تحقیقات آینده می‌توانند داده‌های بهتر یا مناسب‌تری در زمینه مسأله مورد بررسی ارائه دهند، پیشنهاد می‌شود. با این امید که پژوهش‌های تکمیلی بتوانند در این راستا، گستره‌های جدیدتری را فرا روی ما بگشایند. بر این اساس، پیشنهادهای کاربردی منتج از یافته‌های این تحقیق را می‌توان به شرح زیر، تنظیم و ارائه کرد:

۱) پیشنهاد می‌شود تا مدیران و سیاست‌گذاران رسانه ملی به نتایج حاصل از این پژوهش توجه نمایند و آن را در برنامه‌ریزی و تعیین سیاست‌های دانشگاه‌ها اعمال

کنند. چگونگی اعمال این شاخص‌ها و مؤلفه‌ها می‌تواند مبنای تحقیقات دیگری باشد.

۲) پیشنهاد می‌گردد نتایج تحقیق حاضر در پیش‌برد هرچه بهتر اهداف رسانه ملی در حوزه امنیت ملی مد نظر قرار گیرد.

۳) به نظر می‌رسد انجام مطالعات تطبیقی توسط متخصصان رسانه‌ها به خصوص رسانه ملی در جهت تعمیم بهتر نتایج ضرورت دارد.

۴) مقاله‌نویسی و تهیه گزارش از آسیب‌هایی مربوط به مؤلفه‌هایی که در اولویت‌هایی پایین‌تری قرار گرفته‌اند؛ به ویژه مؤلفه‌های مربوط به فرایند اصلی.

۵) تشکیل میزگرد با حضور کارشناسان و صاحب‌نظران موافق و مخالف در خصوص نقش رسانه ملی در امنیت ملی.

۶) با توجه به توصیف شاخص‌های مربوط به فرایند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور، در خصوص شاخص خودباوری ملی با کسب میانگین ۲/۷۲ پایین‌ترین نمره را به دست آورده است که پیشنهاد داده می‌شود رسانه ملی با ایجاد اعتمادسازی نسبت به افزایش خودباوری ملی گام‌های مؤثری را بردارد.

۷) با توجه به توصیف شاخص‌های مربوط به فرایند مدیریتی رسانه ملی بر امنیت ملی کشور، در خصوص شاخص وحدت جریان‌ها و احزاب سیاسی نشان می‌دهد که رسانه ملی در این زمینه ضعیف عمل نموده است که پیشنهاد داده می‌شود رسانه ملی توجه و دقت لازم را نسبت به وحدت جریان‌ها و احزاب سیاسی را داشته باشد.

۸) با توجه به توصیف شاخص‌های مربوط به فرایند پشتیبانی رسانه ملی بر امنیت ملی کشور، در خصوص حفظ منابع طبیعی نشان می‌دهد که رسانه ملی در زمینه جلب مشارکت فردی و سازمانی و جلب مشارکت مردم در حفظ منابع طبیعی

ضعیف عمل نموده است که پیشنهاد داده می‌شود با انجام برنامه‌های مؤثر و سازنده و جلب مشارکت عموم مردم اقدام مؤثر و سازنده صورت گیرد.

۹) با توجه به توصیف آماری فرایندهای سه‌گانه رسانه ملی در امنیت ملی کشور، میانگین فرایندهای اصلی رسانه ملی که شامل (آموزش و آگاهی، اطلاع‌رسانی، فرهنگ‌سازی و اعتمادسازی) می‌باشد برابر با ۲/۹۹ است که پایین‌ترین نمره را در فرایندهای سه‌گانه کسب نموده است که پیشنهاد می‌گردد، رسانه ملی توجه لازم به مؤلفه‌های فوق و شاخص‌های گسترش و تعمیق معارف اسلامی، رشد و توسعه فرهنگی، سلامت و بهداشت مردم، رشد متوازن جمعیت، رشد اقتصادی، قدرت بازدارندگی، قانون‌گذاری و قانون‌مداری، آزادی‌های مشروع و قانونی، وفاق و همگرایی قومی و مذهبی، اقتدار نظامی و دفاعی، خودباوری ملی، توان رزمی نیروهای مسلح و جنبش نرم‌افزاری و تولید علم را بنماید و بسترهای لازم را فراهم کند.

۱۱) با توجه به توصیف شاخص‌های مربوط به فرایند اصلی رسانه ملی در امنیت ملی کشور، رسانه ملی در خصوص مؤلفه فرهنگ‌سازی که شامل شاخص‌های (قانون‌گذاری و قانون‌مداری، آزادی‌های مشروع و قانونی و وفاق و همگرایی قومی و مذهبی) می‌باشد، نمره پایین را کسب کرده است. بنابراین پیشنهاد می‌شود رسانه ملی نسبت به ایجاد بسترهای مناسب و با ساخت برنامه‌های جذاب به‌ویژه برای قشر نوجوان و جوان جهت فرهنگ‌سازی در پذیرش قانون و وحدت بین اقوام و شناساندن آزادی‌های مشروع و قانونی اقدام لازم را انجام دهد.

۱۲) با توجه به توصیف آماری مربوط به شاخص‌های فرایند مدیریتی رسانه ملی در امنیت ملی کشور رسانه ملی در خصوص مؤلفه هدایت، نظارت و کنترل که شامل شاخص‌های هویت ملی و اسلامی و حفظ ضروریات زیستی می‌باشد، با کسب میانگین نمره ۳/۱۳ کمترین نمره را کسب نموده است. بنابراین پیشنهاد می‌شود رسانه ملی با ایجاد بسترهای مناسب و ساخت برنامه‌های جذاب و در عین

حال سازنده و هدایت و ساماندهی اخبار با توجه به هویت ملی و اسلامی تمامی مخاطبان خود را اقناع نماید و بتواند کاری کند که مردم اعتمادشان به رسانه ملی افزایش یافته و در نتیجه بی‌اعتمادی نسبت به رسانه‌ها و شبکه‌های معاند نظام افزایش یابد.

۱۳) با توجه به توصیف آماری مربوط به شاخص فرایند پشتیبانی رسانه ملی در امنیت ملی کشور رسانه ملی در خصوص مؤلفه جلب مشارکت فردی و سازمانی که شامل شاخص‌های ولایت‌مداری، اقتدار نظام سیاسی و حفظ منابع طبیعی می‌باشد با کسب میانگین نمره ۳/۳۶ نمره پایینی را کسب نموده است، بنابراین برای جلب مشارکت شهروندان در تمام زمینه‌های سیاسی و اجتماعی، نیاز به برنامه‌ریزی دقیق و واقع‌بینانه است. اولین اصل در این برنامه‌ریزی تعریف یکسان و مورد توافق شهروندان و مسئولان از مشارکت است.

۱۴) ایجاد تقویت کانال‌های ماهواره‌ای مشترک با سایر دول اسلامی برای انتقال پیام‌های اسلامی مشترک بین سایر ملل اسلامی (با تأکید بر اصول مشترک اسلامی).

۱۵) قاعده‌مند کردن رقابت‌های سیاسی با هویت‌بخشی به گروه‌ها و جناح‌های مختلف در کشور در چارچوب قانون اساسی.

۱۶) تقویت و غنای رسانه‌ها از طریق ایجاد سایت‌های خبری در راستای اطلاع‌رسانی دقیق و تولید برنامه‌های جذاب و پرمخاطب با محتوای اسطوره‌های ملی و مذهبی.

۱۷) پذیرفتن اصل تنوع‌پذیری و کار رسانه‌ای بر روی هویت ایرانی - اسلامی به جای بارز کردن شکاف‌های اجتماعی.

۱۸) استفاده از قدرت نرم‌افزاری برای آموزش و ایجاد بسترهای مناسب در راستای اتحاد ملی.

(۱۹) تدوین راهبرد رسانه‌ای در راستای اصل اتحاد ملی با تقویت و اهمیت قائل شدن به اشتراکات میان فرهنگ رسمی با فرهنگ بومی قومیت‌های مختلف.

(۲۰) تبلیغ و ترویج نقاط اشتراک مردم و اظهار عوامل و مواردی که حس دیگر دوستی و اتحاد را تحکیم می‌کند.

(۲۱) انعکاس خواسته‌ها و مطالبات مشروع مردم به دولتمردان و اعلام دستاوردها و خدمات نهادهای دولتی به مردم که در نهایت به تولید سرمایه اجتماعی بینجامد.

(۲۲) آموزش و تبلیغ ارزش‌ها و هنجارهای رسمی کشور.

(۲۳) پرهیز کردن رسانه‌ها از هرگونه مبالغه و اغراق که سبب عدم انطباق حرف و عمل می‌شود.

(۲۴) توجه به رسانه ملی به عنوان بانک اطلاعاتی جامعه.

(۲۵) توجه به محتوای رسانه‌ها و اثر انواع پیام بر گروه‌های اجتماعی.

(۲۶) ایجاد بسترهای لازم برای مشارکت مردم در عرصه‌های مشروع قدرت و مشارکت در فرایند تصمیم‌سازی‌ها و تلاش برای جلوگیری از بروز گسست «مردم – حکومت»؛ زیرا هر روندی که دولتمردان را از مردم دور سازد، روندی «منفی» برای سرمایه اجتماعی به شمار می‌آید.

(۲۷) ایجاد بصیرت و هوشیاری لازم برای مواجهه فعال با تهدیدات در حوزه‌های امنیت، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و جنگ نرم دشمنان.

(۲۸) تقویت زیرساخت‌های فرهنگی – آموزشی برای تقویت حس میهن‌دوستی

(۲۹) تقویت شاخص‌های امیدبخشی و اجتناب جدی از هر اقدام منجر به ایجاد یأس و نوامیدی در مردم، به گونه‌ای که ضمن طرح مشکلات، بتواند آینده‌ای روشن را برای جامعه و حکومت ترسیم کند.

۳۰) فراهم ساختن فضا و الگوهای رقابت سالم سیاسی و تلاش هوشمندانه برای ارتقا آستانه تحمل مردم و مسئولان در قبال انتقادهای سازنده و جلوگیری از هر گونه اقدام منجر به تنش و هرج و مرج.

۳۱) تقویت «هویت اجتماعی» به عنوان یکی از ارکان سرمایه اجتماعی.

۳۲) ترویج فرهنگ استفاده از منابع طبیعی در رسانه‌های مختلف.

۳۳) معرفی تهدیدهای زیست محیطی و منابع ملی از طریق رسانه‌ها (مسائل محیط زیست فرصت‌های اقتصادی را از بین برده، باعث مهاجرت‌های دسته جمعی در درون و خارج از کشور شده و می‌تواند منشأ اختلافات بین همسایگان شود. محیط زیست به طور مستقیم بر اقتصاد کشور تأثیر می‌گذارد و می‌تواند همبستگی اجتماعی را از بین ببرد و نظام سیاسی را دستخوش تحول سازد).

۳۴) استفاده درصدی از منابع درآمد نهادها و سازمان‌ها برای آگاه‌سازی از طریق رسانه‌ها به ویژه رسانه ملی.

۲-۹) پیشنهادهای پژوهشی

۱) پیشنهاد می‌شود مؤلفه‌ها و یا شاخص‌های مؤثر دیگر در حوزه امنیت ملی، غیر از مؤلفه‌های تحقیق حاضر مورد بررسی قرار گیرند.

۲) پیشنهاد می‌شود تحقیق حاضر با مبانی نظری ارائه شده در جامعه‌ای دیگر اجرا شده و یافته‌های تحقیق فوق با یافته‌های آن‌ها تطبیق داده شود.

۳) با وجود اینکه مطالعات چندی در حوزه رسانه ملی به عمل آمده است، اما مطالعات کمی در خصوص بررسی نقش رسانه ملی در امنیت ملی انجام شده است. هیچ تحقیق مطالعه جدی در ایران به طور صریح میزان مؤلفه‌های موجود را نسنجیده است. با عنایت بدین کمبود و خلأ مطالعاتی، پیشنهاد می‌گردد به منظور ارتقا آگاهی، دانش و نگرش در خصوص این پدیده مهم و کارکردهای آن در

افزایش کیفیت زندگی فردی و سازمانی، حوزه‌های مطالعاتی به ویژه در فرایند اصلی رسانه ملی، فعال‌تر عمل نموده و با آموزش و توسعه مسیرهای شناختی به گسترش اهمیت این پدیده و اجرایی شدن بیشتر آن پردازند. سعی شود برای افزایش اعتبار پژوهش در تحقیق‌های آتی، از حجم نمونه بیشتری استفاده گردد.

۴) سعی شود مؤلفه‌هایی چون آموزش و آگاهی، اطلاع‌رسانی، فرهنگ‌سازی و اعتمادسازی در حوزه امنیت ملی در رسانه ملی بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

کتابنامه

- (۱) آقابخشی، علی، فرهنگ علوم سیاسی، تهران: چاپار، ۱۳۶۲.
- (۲) رحیمی، ابراهیم، ارتباط جمعی و رشد ملی، تهران: موسسه مطالعات ملی و تحقیقات اجتماعی، ۱۳۸۸.
- (۳) بشیر، حسن، رسانه‌ها و معنانشناسایی بحران، فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی، شماره ۵۵، ۱۳۸۷.
- (۴) تاجیک، محمدرضا، مدیریت بحران، تهران: فرهنگ گفتمان، ۱۳۷۹.
- (۵) ذوالفقاری، محمدعلی، مدیریت بحران/انتشارات حدیث، ۱۳۷۳.
- (۶) جعفری، محمدجعفر، مبسوط در ترمینولوژی حقوق، تهران: گنج‌دانش، ۷۸، چاپاول، ج ۱.
- (۷) روشن‌روان، اله‌بخش، تبیین الگوی مدیریت فرهنگی - اسلامی، مطالعه موردی شهید محلاتی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مدیریت رسانه، دانشگاه شهید محلاتی، دانشکده فرهنگ و ارتباطات، ۱۳۹۲.
- (۸) روشن‌دل اربطانی، طاهر، نقش مدیریت رسانه در تحول بحران از تهدید به فرصت، فصلنامه، ۱۳۸۷.
- (۹) صبوری، منوچهر؛ جامعه‌شناسی سیاسی، تهران: سخن، ۱۳۸۱.